

leggen van bosschen aan duizende vogels gelegenheid tot nestelen en hun tevens een nieuw gebied ter bearbeiding geeft.

Dat de verbeterde landbouw-methoden den vogels eenig werk ontnemen, zal niemand ontkennen, maar daarbij dient dan tevens aangestipt te worden, dat die methoden veel tijd en geld kosten, daar waar de vogels het ongemerkt en gratis deden. Dus uit een oeconomisch oogpunt bezien, kan men dit gerust een nadeel noemen.

Hiermede geachte Redactie, meen ik voldoende geantwoord te hebben op den inhoud van het bedoelde stukje, dat ik, alhoewel het goed bedoeld was, toch niet volkomen juist oordeelde.

U beleeft dankzeggend voor de genoten plaatsing blijf ik Hoogachtend,

C. F. J. BRANDS,

Bestuurslid van de Ned. Vereen. tot bescherming van vogels te 's Gravenhage.

Nu hebben we ook al een pennestrijd, maar 't geldt een goede zaak. En ik wil vooropgesteld zien, dat ik een vurig vogelbeschermmer ben, zooals ik steeds, als ik over vogels schreef of sprak, heb doen blijken. (Zie „Levende Natuur”; Door het Rietland, Hei en Dennen, Van Vlinders, Vogels en Bloemen).

Met genoegen verneem ik, dat de heer Alchin een achtenswaardig mensch is (daar twijfelde ik trouwens niet aan), maar zijn eerste tegenspreker uit Rome was ongetwijfeld even achtenswaardig en bovendien nog niet eens een Italiaan. Prof. Giglioli is wel een Italiaan, maar er zijn toch ook wel eerlijke Appenijners, niet waar? Ook heeft hij Italië begiftigd met de beste ornithologie ter wereld, terwijl hij beschikt over de voortdurende waarnemingen van een groot aantal medewerkers, die hem steunen, zoo als hier te lande indertijd Mr. Herman Albarda en thans nog Baron Snouckaert door Hollandsche kenners gesteund worden. Dat beduidt iets, en daarom meen ik niet lichtvaardig te handelen met op des professors uitspraken af te

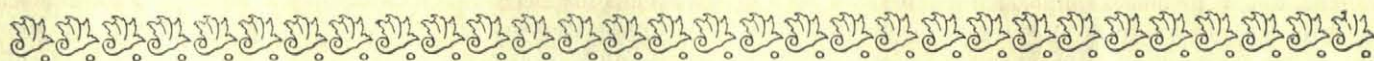
gaan. Intusschen erken ik gaarne, dat de citaten van de Parville en Blanchard belangrijke argumenten opleveren en ik zal niet volkomen tevreden zijn, voordat ik in persoon de zaak heb onderzocht. Want bitter weinig vertrouwen heb ik in rapporten en congressen en de beweringen in vliegende blaadjes. Ik schaam me nog de oogen uit mijn hoofd, als ik er aan denk, hoe in de Tweede Kamer de zaak van het eendenkanon behandeld is.

De invloeden, die de verspreiding der vogels beheerschen, zijn ons over 't algemeen nog geheel en al onbekend; en 't aandeel, dat de mensch erin heeft, wordt licht overschat. Alleen, waar hij 't uiterlijk van de wereld verandert, is zijn invloed te merken, zooals dat in de Fenns van Lincoln o. a. zoo duidelijk gebleken is.

Zoo zal de droogmaking van de Zuiderzee wel millioenen musschen aan de kost helpen, maar de ontelbare waad- en moerasvogels moeten in de najaarstrek naar een ander station uitzien en nonnetjes, knobben en duikers moeten dan elders overwinteren. Langs den Trans-Siberischen spoorweg zullen vele vogels nesten (Zie Telegraafdraden „Levende Natuur” II), maar de millioenen en millioenen vogels, die nu in de Siberische wouden een onderkomen vinden, zoeken dan in de eindeloze graanvelden, die er voor in plaats zullen komen, tevergeefs een schuilplaats. Dit zijn onvermijdelijke gebeurtenissen en 't is onze plicht, er voor te zorgen, dat de vogelwereld er zoo weinig mogelijk schade door lijdt. Wetten en voorschriften baten niets, als 't publiek niet meewerkt. Ik weet er voorbeelden van, dat vogels uitgeroeid zijn, tengevolge van een wet, die ze meende te beschermen.

Waar liefde voor de vogels woont, daar eerst is hun bestaan verzekerd. Ik hoop, dat de vereenigen voor vogelbescherming er het hare toe zullen bijdragen, om die liefde te kweken. Ook wij zullen trachten het onze daartoe bij te dragen.

JAC. P. THIJSSSE.

Vragen en Korte Mededeelingen.

NIEUWE BOEKEN.

Vlinderwereld. Honderd Nederlandsche Vlinders en Rupsen afgebeeld, beschreven en in hun leven geschetst door F. J. VAN UILDRIKS en DR. VITUS BRUINSMA. Met 100 gekleurde platen. Amsterdam W. VERSLUYS, f 3.50.

Vlinderwereld is een tegenhanger van Plantenschat (zie *Levende Natuur* III blz. 179) maar 't is mooier: mooiere plaatjes, papier en een nog aardiger text. De schrijvers kennen hun onderwerp van zeer nabij en zijn volkomen op de hoogte van de nieuwste onderzoekingen en ontdekkingen op vlinderkundig gebied. Honderd vlinders met hun rupsen zijn door hen geschetst en afgebeeld, maar bij dat honderdtal blijft het niet; op menige plaats is van de gelegenheid gebruik gemaakt, om de een of andere aanverwante soort met een paar woorden te karakteriseeren, zoodat de koper van 't werkje behalve de 100 stuks, die hem toekomen nog wel minstens 25 % toegift krijgt, een toegift, die gerust in 't register had vermeld mogen worden. De keuze van 't honderdtal zal den auteurs wel heel wat hoofdbreken gekost hebben. Over 't algemeen is zij gelukkig te noemen: de groote verschijnselen uit de vlinder-biologie zijn behoorlijk vertegenwoordigd. Ongaarne misten wij een paar van de allerbekendste micro's: 't wordt heusch tijd, dat die onoverkomelijke barrière tusschen macro- en micro-lepidoptera eens worde opgeheven. En wat heeft onze oude vriend Urapteryx gedaan, om zoo opzij gezet te worden?

Dat alle vlinders 't eerst bij hun Hollandschen naam genoemd zijn, juichen wij zeer toe. De auteurs hebben eenige oorspronkelijke Hollandsche namen moeten verzinnen en zijn daarin bijzonder gelukkig geslaagd. Als nu 't jonge Nederland door een druk gebruik van dit lieve, nuttige, leerzame werkje te maken, er maar het zijne toe bijdragen wil, om die namen spoedig burgerrecht te doen verkrijgen!

K. SIDERIUS. Plantentypen: I. Voorjaarsbloemen, met 15 gekleurde platen en 65 penteekeningen van TH. NIEUWENHUIS en J. KLAVER. (p. p. 96 Amst. S. L. VAN LOOY.)

Onze lezers herinneren zich zeker nog wel het opstel over de Helmbloem van den heer Siderius in de eerste aflevering van dezen jaargang van ons tijdschrift. In het bovengenoemde boekje behandelt dezelfde schrijver eenigszins uitvoeriger, nog veertien andere voorjaarsbloemen: Sneeuwkllokje, Sleutelbloem, Nieskruid, Els, Crocus, Taxus, Muur, Narcis, Hoefblad, Violtje, Anemone, Speenkruid, Helmbloem, Akkerpaardestaart en Wilg. De zwarte illustraties zijn eenvoudig en duidelijk, de gekleurde platen over 't algemeen zeer fraai.

C. L. W. NOORDUYN. De Kanarie en zijne verschillende Rassen, p.p. 57 met 22 afbeeldingen in zwart- en kleur-druk, Groningen, P. NOORDHOFF f 1,25, geb. f 2.—.

Dit is een zuiver technisch werkje. De verschillende kanarierassen worden er duidelijk en volledig in geschetst,

terwijl uitvoerige aanwijzingen voor kweeking en verzorging gegeven worden. De platen, zwarte, zoowel als gekleurde, zijn zeer zuiver van teekening, eenige er onder zijn van Engelschen oorsprong, de andere zijn afkomstig van de Chromo-lithographie van W. R. Casperis en Zn. te Groningen en doen voor 't buitenlandisch fabrikaat niet onder. Behalve een Inleiding bevat 't werkje ook een kort artikel over de Vereeniging „Luscinia, die zich ten doel stelt: de bevordering der kennis en het naar eisch verplegen van zangsierraad- en volièrevogels. De secretaris A. A. Polvliet, Loosduinsche weg 55, 's Gravenhage, verstrekt gaarne nadere bijzonderheden.

JAC. P. THIJSSSE.

Een middel om de kamer van vliegen, wespen en muggen te zuiveren.

Dat in de dierenwereld, zoowel als in de beschaafde menschenwereld de strijd om het bestaan voortdurend gestreden wordt, is zeker voor ieder, die zijn oogen gebruikt geen nieuws, doch dat de mensch sommige wildlevende dieren helpt hun prooi te bemachtigen, ten einde zich zelf van lastige vijanden te ontdoen, is eene bijzonderheid, die soms wel de moeite loont ze eens te vermelden.

Zooals men katten gebruikt, om muizen te vangen en honden om ratten te doden, worden hier en daar ook andere, vrij in de natuur levende dieren, in dienst genomen. Zoo heeft men bijv. dikwijls in een broeikas padden, of een spreekw, om de insecten te vangen, die schadelijk voor de planten zijn.

Nu kan men op dezelfde wijze een glazenmaker of beter een zoogenaamde „rivierkapel”, dat zijn die kleine blauw of groen gekleurde libellen gebruiken. Wanneer men in eene kamer of serre, waar veel vliegen voorkomen, een of meerdere riviervlinders laat rondfladderen, dan zullen zij in korten tijd deze van vliegen gezuiverd hebben. De proef is zeer gemakkelijk te nemen, als men zich de moeite geeft, eenige „riviervlinders” te vangen, (men zorge vooral, dat men juist deze soort heeft, daar groote glazenmakers niet zoo vlug zijn, en minder op vliegen en muggen azen.) Natuurlijk moet men deuren en vensters sluiten, of met een gordijn bedekken, om te voorkomen, dat zij ontsnappen. Deze wijze van vliegen te verdrijven, heeft nog dat voordeel, dat men totaal geene overblijfselen van de vliegen vindt, behalve twee vleugeltjes.

De methode van dezen kleinen kamerjager is zeer eenvoudig. Wanneer men het fraaie diertje rustig gadeslaat, dan ziet men dat het op een uitstekende punt gaat zitten: wanneer er nu vliegen in het vertrek zijn, dan verlaat het zijn rustpunt, om al zwevende een ronde door de kamer te doen, die meestal met succes afloopt. Wanneer het een vlieg ziet, valt het als een roofvogel op zijn prooi neer; muggen en zelfs wespen ondergaan hetzelfde lot.

VOORMIEREN 24E DEELT 119

H. C. d'E.

Katten en mollen.

Zoo even las ik 't verzoek van Dr. Oudemans, om mededeeling omtrent gevallen van katten, die mollen of spitsmuizen vangen. Mijn tegenwoordige kat vangt herhaaldelijk mollen. Ik meende, dat dit zeer gewoon was. Ik vond er eens een eenvoudig dood gebeten en niets gehavend, maar nog verleden week zag ik haar met 'n mol in de bek, die ik later nergens vond, zoodat ik haar verdenk de mol te hebben opgepeuzeld, misschien wel, omdat ik haar achterna zat, trachtende de mol te verlossen.

Stavenisse.

Mej. DE B.

Goede, goedkope Vergrootglazen.

Al dikwijls is tot ons de vraag gericht: „hoe kom ik aan een goed, goedkoop vergrootglas met sterke vergrooing?” Het beste, dat ik tot nog toe kende, was de Verbesserte aplanatische Lupe van Zeiss (No. 79 uit de prijscourant van 1898); vergroot 10 x, maar kost in zakformaat een gulden of dertien.

Dezer dagen nu ontvingen wij van de firma Merkelbach & Co. een verzameling vergrootglazen ter bezichtiging, afkomstig van de Rathenower Optische Industrie-Anstalt. Daaronder zijn er twee, die zeer mijn aandacht trokken. Het zijn zakloupjes, in brons gemonteerd, en van een bijzonder geriefelijk formaat. De eene vergroot 10 x, heeft een even groot en duidelijk veld als de hierboven genoemde

van Zeiss en kost slechts f'6. De andere, die 15 x vergroot, is nog iets goedkoper en bijzonder aan te bevelen voor entomologen.

Dezelfde firma brengt een microscoop in den handel, dat maar drie en een halven gulden kost. 't Is werkelijk een aardig instrumentje, het vergroot zestig maal en is uitmend geschikt om in de hoogste klas van een lagere school gebruikt te worden of om in harden te geven van een twaalfjarig natuuronderzoeker, die een niet al te duur verjaringscadeau moet hebben, maar toch iets, waar hij wat aan heeft en wat voor hem een inleiding kan wezen tot latere, ernstige bezigheid.

J. P. T.

Pothoofdplanten.

Mag ik mij tot u wenden, nu ik eenige moeilijkheden heb met het determineeren van een paar planten?

Het hier bijgevoegde exemplaar van *Lathyrus Aphaca* beantwoordt, naar ik meen, niet geheel aan hetgeen uw geïllustreerde Flora en die van Suringar er voor aangeeft. Heb ik mij vergist, of is dit een bijzonder exemplaar met 2 inplaats van 1 bloem?

Ik vond er meerdere van op het terrein van de afgebrande meelfabriek te Alkmaar. Kan het andere *Selinum Carvifolia* zijn? De vrucht is evenwel glad, terwijl de flora geribd aangeeft.

Voorts heb ik daar ontdekt *Coronilla varia*, *Vaccaria segetalis*, *Melilotus dentata*, *Turgénia latifolia* en eenige gewone *Lathyrus*soorten.

U zoudt mij zeer verplichten in *De Levende Natuur* te eeniger tijd te willen mededeelen, of beide eerstgenoemde bloemsorten datgene zijn, waarvoor ik ze aanzie dan wel, wat het anders is.

Bij nader inzien heb ik er nog een leelijk exemplaar van „*Turgénia latifolia*” bijgevoegd, omdat ik het vreemd vond, dat er nergens melding gemaakt werd, dat deze plant melksap vertoont, en ik dus niet zeker was, of de determinatie goed was.

Breda.

MEVR. SNELLEN.

Dank voor uw exemplaren. *Lathyrus Aphaca* met twee bloemen op elken steel is een merkwaardigheid. Uw exemplaar is gedroogd voor het Herbarium der Botanische Vereeniging.

Uw schermbloem is geen *Selinum Carvifolia*; geen wonder, dat u de plant niet thuis kunt brengen, het is een nieuwe plant, welke weten wij nog niet, waarschijnlijk een Chileense.

H.

Katten en Spitsmuizen.

In *De Levende Natuur* van Juni 1899 lees ik in een mededeeling van den Heer Oudemans over een kat, die mollen en spitsmuizen vangt, pagina 116 te kolom:

„In boeken vindt men altijd vermeld, dat katten zeer goed de spitsmuizen van gewone muizen weten te onderscheiden, en ze ook niet vangen...”

Nu wil ik gaarne gelooven, dat er boeken bestaan, die dat vermelden; maar dat is dan toch niet „altijd” het geval.

Ik herinnerde mij niet anders gelezen te hebben, dan dat katten juist de spitsmuizen wel doden, maar niet opeten.

Om mij te overtuigen sloeg ik op „Brehm's Tierleben,” artikel „*Hauskatze*,” waar ik vermeld vind: „... *Spitzmäuse fängt und tötet sie*, wenigstens so lange sie jung und unerfahren ist, frisst sie aber nicht, weil ihr der Moschus-geruch zuwider sein mag, lässt sie, älter geworden, auch unbehelligt laufen; ...” en in het artikel „*Spitzmäuse*,” „... bei Gefahr verbreiten alle einen stärkeren oder schwächeren Moschus- oder Zibeth-geruch, welcher sie im Leben zwar nicht gegen ihre Feinde bewahrt, sie aber doch nur sehr wenigen Thieren als geniessbar erscheinen lässt. So lassen die Hunde, Katzen und Marder gewöhnlich die getöteten *Spitzmäuse* liegen, ohne sie aufzufressen...”

Eindelijk in „Ritzema Bos, Landbouwdierkunde; Spitsmuizen;” „... heeft die muskusreuk ten gevolge, dat vele dieren ze ongehinderd laten loopen, en dat sommige roofdieren, o. a. de katten, ze wel doden, maar niet eten.

Dus evenals de kat van het Apeldoorn'sch familiëid!

Hoewel ik het streven zeer toejuich, om het zweren bij „de boeken” te vervangen door eigen waarneming, moeten wij toch dunkt mij voorzichtig zijn, en de „boeken” niet meer aantasten dan noodig is.

Groningen.

H. BURGER.